

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

11.09.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Україна та Естонія обговорили співпрацю у сфері культури і протидію інформаційним загрозам. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 вер. В Україні вперше проводять заходи, присвячені Дню кримськотатарської мови та літератури. – Інф.](#)

Театр

[NV. – 2025. – 10 вер. 7 найактуальніших вистав за 7 днів. У Києві пройде Третій театральний фестиваль просто неба СІМ. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Харкові створили музично-хореографічну виставу «Війна. Обличчя. Монологи». – Інф.](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. До 150-річчя Кошиця у столичних храмах виконають 5 його літургій: розклад та локації. – Катаєва М.](#)

[NV. – 2025. – 10 вер. Сталь. Фіалка. Лють. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Ніно Катамадзе дала безкоштовний концерт для поранених військових у Львові. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 11 вер. Оголосили конкурс на здобуття премії імені Михайла Дерегуса. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Держмистецтв оголосило конкурс на здобуття премії імені Катерини Білокур. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. «Погляд крізь війну»: в Музеї Кавалерідзе презентують виставку Грузинського легіону. – Асадчева Т.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 10 вер. «Мистецтво Гідності»: у Києві відкрили колективну виставку на підтримку бригади «Хартія». – Резніченко В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[NV. – 2025. – 10 вер. Змагатиметься за Золотого Дюка. Український sci-fi фільм «Ти – Космос» візьме участь у Європейській конкурсній програмі ОМКФ. – Інф.](#)

Український тиждень. – 2025. – 10 вер. У День українського кіно в прокат вийдуть фільми «Медовий місяць» і «Малевич». – Нестелеєв М.

Укрінформ. – 2025. – 11 вер. Українські стрічки викликають захват на кінофестивалі у Канаді – генконсул. – Інф.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Збаразькому замку на Тернопільщині обговорили тему безбар'єрності з громадським активістом Іваном Косминою. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Києві презентували книгу, написану лише очима. – Інф.

Література

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Фестиваль «Книжкова країна» оголосив програму. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Роман «Доця» Тамари Горіха Зерня переміг у публічному голосуванні німецької відзнаки Hotlist – 2025. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 10 вер. «Справжній антивоєнний роман». Українська письменниця Тамара Горіха Зерня стала лауреаткою престижної німецької премії. – Інф.; УНН. – 2025. – 10 вер. Роман «Доця» Тамари Горіха Зерня переміг у публічному голосуванні німецької відзнаки Hotlist-2025. – Розгон О.

Українська літературна газета. – 2025. – 10 вер. Вони заробляють мільйони: розсекретили імена найбагатших українських письменників. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. Україна активізує захист культурної спадщини під час війни: у Сумах проводиться маркування об'єктів. – Марків Н.

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Рада Європи оголосила для дітей та молоді конкурс Young European Heritage Makers. – Інф.

Village Україна. – 2025. – 10 вер. Садибу Стрельбицького досі не внесли до реєстру пам'яток. Вона руйнується – активісти. – Гуржий В.

Релігія

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 вер. В Держетнополітики вважають, що Україна має перейти до моделі державно-церковного партнерства. – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 вер. Держетнополітики просить суд припинити діяльність УПЦ (МП) і передати державі її майно, кошти та інші активи. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Конгрес українців Канади оголосив лауреатів медалі Тараса Шевченка. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Музей української діаспори запрошує на екскурсії виставкою «UKRAЇNKИ». – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Музеї Рембрандта в Амстердамі відкрили україномовний мультимедійний тур. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Україна та Естонія обговорили співпрацю у сфері культури і протидію інформаційним загрозам. – Інф.

Очільниця Міністерства культури та стратегічних комунікацій Тетяна Бережна обговорила з головою комітету з питань культури парламенту Естонської Республіки Лііною Керсною і заступником голови комітету Тинісом Лукашем співпрацю у сфері культури та протидію інформаційним загрозам. Участь у зустрічі також взяв заступник посла Естонії в Україні Вахур Соосаар. Сторони обговорили питання подальшого розвитку українсько-естонської співпраці у сфері культури, взаємодію в межах міжнародних ініціатив, а також спільну протидію сучасним інформаційним загрозам. Особливу увагу приділили результатам Конференції з питань відновлення України (URC – 2025), яка відбулася в липні цього року у Римі. Українська сторона запросила Естонію доєднатися до низки ініціатив, спрямованих на відновлення та посилення культурної стійкості: Українського фонду культурної спадщини, Альянсу культурної стійкості (Culture Resilience Alliance) та Платформи культурного відновлення (CuRe Platform). Була підтверджена налаштованість України на подальше поглиблення двостороннього співробітництва у культурній сфері, зокрема через практичну реалізацію Програми співпраці між МКСК та Міністерством культури Естонії на 2025–2029 роки, яка була підписана у травні цього року в Таллінні. Однією із ключових тем перемовин стала протидія незаконному обігу культурних цінностей та повернення артефактів, викрадених з території України. Співрозмовники відзначили важливість посилення міжнародної співпраці у цій сфері. Також обговорили питання інформаційної безпеки та розвитку медіаграмотності. Сторони підтвердили спільну зацікавленість у протидії дезінформації та маніпулятивному впливу, а також в обміні досвідом у цій сфері. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034953-ukraina-ta-estonia-obgovorili-spiivpracu-u-sferi-kulturi-i-protidiu-informacijnim-zagroزام.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. В Україні вперше проводять заходи, присвячені Дню кримськотатарської мови та літератури. – Інф.

10 вересня в Україні вперше проводять заходи, присвячені Дню кримськотатарської мови та літератури. Меджліс кримськотатарського народу зазначає, що Стратегією розвитку кримськотатарської мови на 2022–2032 роки, схваленою розпорядженням Кабміну від 23 лютого 2022 року № 224-р, в Україні має бути встановлено День кримськотатарської мови та літератури. Меджліс ініціював впровадження в Україні Дня кримськотатарської мови та літератури 10 вересня, в день відкриття у Сімферополі в 1927 році Всекримської орфографічної конференції, рішення якої мали вкрай важливе значення для подальшого розвитку кримськотатарської мови. Як інформують у Меджлісі, заходи відбудуться у ліцеї Birlik School та у книгарні «Сенс». Докладно:

Театр

NV. –2025. – 10 вер. 7 найактуальніших вистав за 7 днів. У Києві пройде Третій театральний фестиваль просто неба СІМ. – Інф.

Протягом тижня з 12 по 18 вересня у Києві відбудеться Третій театральний фестиваль просто неба СІМ. За сім днів українські театри з різних міст України на одній сцені покажуть сім своїх найактуальніших спектаклів. За три роки фестиваль СІМ став помітною культурною подією столиці України. Минулого року його відвідали понад 3500 глядачів, а цього разу організатори планують залучити близько 5000 глядачів. Програма фестивалю: 12 вересня – танцювальна вистава Олени Коляденко «Flambe», Freedom Ballet; 13 вересня – інноваційна моновистава «Суперстар» від режисерів Костянтина Томільченка та Олександра Братковського; 14 вересня – моновистава «Однорічний герой», створена в межах проєкту «Театр ветеранів», за п'єсою Володимира Туки «П'єса22, або шлях героя», Театр ім. Миколи Куліша, Херсон; 15 вересня – музична вистава режисерки-постановниці Зоряни Цвик «НЕдитячі пристрасті, або Бейбі Бум», Антреприза; 16 вересня – вистава за п'єсою ірландця Мартіна Макдони «Людина-подушка», Дикий театр; 17 вересня – вистава за однойменним романом Тамари Горіха Зерня «Доця», Театр Марії Заньковецької, Львів; 18 вересня – танцювальна вистава Мотанка від учнів Новопечерської школи, над якою працювали, крім Олени Коляденко, українські хореографи Костянтин Гордієнко, Олексій Базела й Ігор Кулешин від Олени Коляденко. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/festival-sim-u-unit-city-7-teatriv-za-7-dniv-naykrashchi-vistavi-ukrajinskih-teatriv-50543879.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Харкові створили музично-хореографічну виставу «Війна. Обличчя. Монологи». – Інф.

Харківський національний академічний театр опери та балету ім. Миколи Лисенка створив виставу «Війна. Обличчя. Монологи». На презентації генеральний директор та художній керівник ХНАТОБ Ігор Тулузов розповів: «Це музично-хореографічний драматичний перформанс, який ми зробили за підтримки Українського культурного фонду...». Вистава не проста і у літературній, і у музичній складових. «У ній три фрагменти творів: перший – п'єса «Примарна земля» Андрія Бондаренка, другий – «Хроніки евакуйованого тіла і загубленої душі» Ганни Галас, третій – «Марафон «російська рулетка» Катерини Пенькової. А музику написали три харківські композитори – Ігор Гайденко, Дмитро Малий, Володимир Богатирьов», – розповів гендиректор театру. Харківський драматург Дмитро Терновий зробив адаптацію, об'єднавши фрагменти різних історій у цілісний твір. Художником-постановником вистави став дизайнер Костянтин Пономарьов. Карина Мозир створила мультимедійний контент. Диригент-постановник – Заслужений діяч

мистецтв України Андрій Савчук. Театр планує показати «Війна. Обличчя. Монологи» у Києві та, можливо, у Львові. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035055-u-harkovi-stvorili-muzicnohoreograficnu-vistavu-vijna-oblicca-monologi.html>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. До 150-річчя Кошиця у столичних храмах виконають 5 його літургій: розклад та локації. – Катаєва М.

12 вересня виповнюється 150 років від дня народження Олександра Кошиця. Всеукраїнське хорове товариство ім. Миколи Леонтовича, на вшанування пам'яті композитора, ініціює виконання п'яти його Літургій. Серед виконавців – найкращі професійні та студентські хори України, а прозвучать Літургії в історичних храмах столиці. Перша Літургія – у стінах Софійського собору за участю «Liatoshynskiy Capella: Choir & Orchestra» Національного будинку музики, диригент Богдан Пліш. 28 вересня Другу Літургію виконають в Успенському соборі Києво-Печерської лаври; 26 жовтня – Третю Літургію можна буде почути в Володимирському патріаршому соборі. У листопаді прозвучать Четверта Літургія (Трапезний храм Києво-Печерської лаври) та П'ята Літургія (Михайлівський собор Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря). Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117208/>

NV. – 2025. – 10 вер. Сталь. Фіалка. Лють. – Інф.

18 вересня у Національній філармонії України два провідні колективи України, переможці Національного рейтингу «Інфобум – Класична музика» 2024 – Національний ансамбль солістів «Київська камерата» і Камерний хор «Київ» – представлятимуть концерт української академічної музики «Сталь. Фіалка. Лють». Імпреза відбудеться під орудою головної диригентки «Київської камерати» – відомої американо-канадської мисткині українського походження Кері-Лінн Вілсон. Два зіркові колективи презентуватимуть програму з творів українських композиторів: Вікторії Польової, Богдани Фроляк, Олександра Родіна, Олега Безбородька, Олександра Гоноволіна, Володимира Загорцева. Особливим акцентом вечора 18 вересня стануть дві світові прем'єри – Концерт для фортепіано в чотири руки та струнного оркестру «Сталь. Фіалка. Лють» Олега Безбородька, створений у 2024 році для «Kyiv Piano Duo», та «Софія» для хору та оркестру Вікторії Польової. У концерті візьмуть участь: Сусанна Чахоян (сопрано) та Ірина Петрова (мецосопрано), скрипаль Кирило Бондар, дует «Kyiv Piano Duo» – Олександра Зайцева й Дмитро Таванець. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/stal-fialka-lyut-koncert-ukrajinskoji-akademichnoji-muziki-u-filarmoniji-50543892.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Ніно Катамадзе дала безкоштовний концерт для поранених військових у Львові. – Інф.

Грузинська співачка Ніно Катамадзе 9 вересня у дворіку львівської Ратуші дала безкоштовний концерт для поранених українських військових –

пацієнтів медзакладів, розташованих у місті. Ніно Катамадзе є амбасадоркою центру Unbroken. Вона неодноразово відвідувала ветеранів і військових у лікарнях та переселенок, що проживають у центрі «Незламні матусі». Концерт влаштували в межах проєкту «Місто лікує», який діє у Львові з 2023 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035032-nino-katamadze-dala-bezkostovnij-koncert-dla-poranenih-vijskovih-u-lvovi.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 11 вер. Оголошили конкурс на здобуття премії імені Михайла Дерегуса. – Інф.

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголошує конкурс на здобуття премії ім. Михайла Дерегуса за 2025 рік. Цього року премію присуджують до дня народження Михайла Дерегуса, 5 грудня, художникам у номінації «графіка» за визначні твори (цикл творів), що відзначаються високим професіоналізмом виконання. Докладно про умови конкурсу:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035214-ogolosili-konkurs-na-zdobutta-premii-imeni-mihajla-deregusa.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Держмистецтв оголосило конкурс на здобуття премії імені Катерини Білокур. – Інф.

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило конкурс на здобуття премії ім. Катерини Білокур у 2025 році. Зазначається, що на здобуття премії подається твір (цикл творів), створений та оприлюднений упродовж останніх п'яти років, але не пізніше ніж за три місяці до його подання на здобуття премії, що має позитивні рецензії у мистецтвознавчій літературі чи медіа. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035122-derzmistectv-ogolosilo-konkurs-na-zdobutta-premii-imeni-katerini-bilokur.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. «Погляд крізь війну»: в Музеї Кавалерідзе презентують виставку Грузинського легіону. – Асадчева Т.

На початку вересня у Музеї-майстерні Івана Кавалерідзе на Андріївському узвозі відкрили виставку «Погляд крізь війну». В експозиції представлено фотохроніку бойового шляху Грузинського легіону – військового формування, створеного у 2014 році для протистояння російській агресії. Особливе місце у виставці займають арттерапевтичні полотна Мамуки Мамуашвілі – командира легіону. Особливим моментом відкриття став онлайн-зв'язок із Мамукою Мамулашвілі прямо з фронту, під час якого він поділився думками про війну, мистецтво та побратимство. Частина творів експозиції можна придбати – усі кошти спрямовуються на підтримку Грузинського легіону. Виставка «Погляд крізь війну» триватиме до 14 вересня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117211/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 10 вер. «Мистецтво Гідності»: у Києві відкрили колективну виставку на підтримку бригади «Хартія». – Резніченко В.

У столичній галереї «Дукат» відкрилася колективна виставка «Мистецтво Гідності». Подію організовано з метою підтримки Патронатної служби 13-ї бригади Національної гвардії України «Хартія». Усі роботи, представлені на виставці, буде виставлено на аукціон, а зібрані кошти передадуть на допомогу пораненим військовим та сім'ям загиблих. До проекту долучилися українські художники, письменники, історики, музиканти й філософи. У рамках аукціону представлено живопис, графіку, скульптуру та ліногравюру. Над організацією працювали куратори Сергій Жадан, Наталія Іванова та Дар'я Криж. Партнером виступає KSE Foundation. Виставка стала першим заходом у програмі освітньо-культурного хабу «Хартії». Окрім аукціонних торгів, у межах події заплановано поетичні читання, лекції та публічні зустрічі. Аукціон триватиме до 16 вересня.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/mistetstvo-hidnosti-u-kijevi-vidkrili-kolektivnu-vistavku-na-pidtrimku-brihadi-khartija.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

NV. –2025. – 10 вер. Змагатиметься за Золотого Дюка. Український sci-fi фільм «Ти – Космос» візьме участь у Європейській конкурсній програмі ОМКФ. – Інф.

16-й Одеський міжнародний кінофестиваль оголосив учасників Європейської конкурсної програми, до якої увійшли 14 найсвіжіших прем'єр з України, Італії, Польщі, Бельгії, Великої Британії, Німеччини, Іспанії та інших країн. Як зазначають організатори фестивалю, усі фільми, які змагатимуться у конкурсі, відображають сучасні тенденції та виклики європейського кінематографа, «поєднуючи художню сміливість із актуальністю тем». До конкурсу увійшли три українські фільми, створені у копродукції. Зокрема, науково-фантастичний фільм «Ти – Космос» режисера Павла Острікова, «Донька» режисера Єгора Олєсова про перші дні повномасштабного вторгнення; та «Вічник» – екранізація бестселера Мирослава Дочинця «Вічник: Сповідь на перевалі духу» режисера Івана Ніколайчука. Усі фільми змагатимуться за нагороду Найкращий європейський повнометражний фільм, а режисер отримає заповітну статуетку «Золотий Дюк» і може претендувати на Гран-прі фестивалю. Також у матеріалі – про інші стрічки Європейської конкурсної програми. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/odeskiy-kinofestival-ogolosheno-programu-yevropeyskogo-konkursu-50543335.html>

Український тиждень. – 2025. – 10 вер. У День українського кіно в прокат вийдуть фільми «Медовий місяць» і «Малевич». – Нестелєєв М.

11 вересня, до Дня українського кіно, в прокат вийдуть дві стрічки. Це «Медовий місяць» – романтичний трилер Жанни Озірної про перші дні повномасштабного вторгнення. До виходу «Медового місяця» в прокат у Києві,

в галереї «Кузня» відкрився виставковий проєкт Дмитра Красного та Максима-Стефана «Що за сяйво в безмісячну ніч?» з порцеляновими творами, показаними у трилері. Також «Малевич» – біографічний фільм Дар'ї Онищенко про життя і творчість українського художника-авангардиста Казимира Малевича (копродукція України, Сербії, Італії та Швейцарії). Докладно про стрічки:

<https://tyzhden.ua/u-den-ukrainskoho-kino-v-prokat-vyjdut-filmy-medovyj-misiats-i-malevych/>

Укрінформ. – 2025. – 11 вер. Українські стрічки викликають захват на кінофестивалі у Канаді – генконсул. – Інф.

Українські кінострічки привертають багато уваги глядачів та критиків на Міжнародному кінофестивалі в Торонто, розповів генеральний консул України в Торонто Олег Ніколенко. «Цього тижня мені доводиться багато чути від учасників кінофестивалю слів захоплення українськими режисерами, акторами, продюсерами, яким, попри війну, вдається створювати фільми високої якості. На такі слова ми закликаємо їх підтримувати українські проєкти, виділяти гранти та фінансування, запрошувати наше кіно на фестивалі. А головне – бути світовими амбасадорами справедливого миру для України», – сказав Олег Ніколенко. Він додав, що на Міжнародному кінофестивалі в Торонто нині представлені кілька українських стрічок, серед яких «До перемоги!» режисера Валентина Васяновича та «Простий солдат» Артема Рижикова. Міжнародний кінофестиваль у Торонто проходить із 4 по 14 вересня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035196-ukrainske-kino-viklikae-zahvat-na-kinofestivali-v-kanadi-genkonsul.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Збаразькому замку на Тернопільщині обговорили тему безбар'єрності з громадським активістом Іваном Косминою. – Інф.

У Збаразькому замку на Тернопільщині обговорили тему безбар'єрності з громадським активістом та автором книг Іваном Косминою, повідомляє у Фейсбуці Тернопільська ОВА. Іван Космина – автор і активіст, який живе з інвалідністю, радник міського голови Чорткова з питань безбар'єрності. Учасники заходу мали змогу не лише ознайомитися з книгами, а й поспілкуватися з Іваном, дізнатися про його життєвий досвід та принципи, які допомагають долати труднощі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4034968-u-zbarazkomu-zamku-na-ternopilsini-obgovorili-temu-bezbarernosti-z-gromadskim-aktivistom-ivanom-kosminou.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Києві презентували книгу, написану лише очима. – Інф.

У Києві відбулася презентація книги «Проти вітру», яку написала акторка та письменниця Марина Бородіна лише за допомогою руху власних

очей. За словами авторки, у 2019 році їй було поставлено діагноз БАС (боковий аміотрофічний склероз), внаслідок чого сьогодні майже 70% її тіла паралізовано. Тож жінка навчилась писати текст завдяки інноваційному пристрою, який дозволяє керувати комп'ютером за допомогою руху очей: зчитувати рух ока та перетворювати його у літери. Під час презентації авторка розповіла, що написання книги вимагало великих зусиль і часу. У 2025 році роботу було надруковано видавництвом «Фоліо». Книга «Проти вітру» має 288 сторінок, на написання яких пішло майже півтора року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035134-u-kievi-prezentuvali-knigu-napisanu-lise-ocima.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Фестиваль «Книжкова країна» оголосив програму. – Інф.

У Києві на ВДНГ із 25 по 28 вересня вчетверте відбудеться фестиваль «Книжкова країна», організатори оголосили його програму. До літературного ярмарку, який відбудеться у павільйонах та просто неба, доєднаються близько 100 видавництв. За словами організаторів, протягом чотирьох днів фестивалю заплановані понад 400 подій, зокрема презентації, автограф-сесії, мистецькі вистави, «родинні читання», професійні дискусії та воркшопи. Окрім того, цього сезону на фестивалі вперше представлять напрям ілюстраторів і художників, у межах якого проведуть виставки, фотопроекти й тематичні заходи. Також у межах «Книжкової країни» відбудуться події професійного спрямування, зокрема розмова про розвиток літературних сцен, про співпрацю бізнесу з видавництвами, дискусія про скептицизм щодо українських авторів, воркшопи щодо роботи з ШІ, а також поради від видавців, як авторам готувати до подання свої рукописи. Також у межах фестивалю буде діяти програма «Родинні читання» та втретє відбудеться премія книжкових блогерів, у межах якої обиратимуть найбільш обговорювану перекладну книжку, видану з вересня 2024 року до липня 2025 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035000-festival-knizkova-kraina-ogolosiv-programu.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Роман «Доця» Тамари Горіха Зерня переміг у публічному голосуванні німецької відзнаки Hotlist – 2025. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 10 вер. «Справжній антивоєнний роман». Українська письменниця Тамара Горіха Зерня стала лауреаткою престижної німецької премії. – Інф.; УНН. – 2025. – 10 вер. Роман «Доця» Тамари Горіха Зерня переміг у публічному голосуванні німецької відзнаки Hotlist-2025. – Розгон О.

Роман «Доця» української письменниці, перекладачки й волонтерки Тамари Горіха Зерня здобув перемогу у публічному голосуванні німецької відзнаки Hotlist 2025 року. Голосування тривало до 22 серпня. Всього на обрання винесли 30 кандидатів, обраних журі зі 184 поданих заявок. Книжка Вікторії Амеліної «Looking at Women Looking at War», яка увійшла до

короткого списку відзнаки разом із романом Тамари Горіха Зерні, посіла 11 місце. Результати оголосили 9 вересня – три книги, які отримали найбільшу кількість голосів, гарантовано потрапили до списку десяти книг року. Інші сім видань, що увійшли до списку, обрали журі премії. Роман «Доця» посів перше місце за голосуванням та здобув 1758 голосів зі 6740 дійсних. За словами організаторів премії, це найбільший результат за останні 10 років проведення голосування. Книжка німецькою мовою вийшла у 2025 році у видавництві «Friedrich Mauke» (Weimar). Там вона отримала назву «Donezk girl». Переклад книжки здійснили Аннегрет Беккер, Лукас Юра, Олександр Кратохвіл. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034887-roman-doca-tamari-gorihazerna-peremig-u-publicnomu-golosuvanni-nimeckoi-vidznaki-hotlist2025.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/spravzhnij-antyvoienyj-roman-ukrainskayapysmennytsia-tamara-horikha-zernia-stala-laureatkoju-prestizhnoi-nimetskoi-premii/>

<https://unn.ua/news/roman-dotsia-tamary-horikha-zernia-peremih-u-publicnomu-holosuvanni-nimetskoi-vidznaky-hotlist-2025>

Українська літературна газета. – 2025. – 10 вер. Вони заробляють мільйони: розсекретили імена найбагатших українських письменників. – Інф.

Українська література останніми роками швидко розвивається та привертає дедалі більше уваги читачів. Днями стало відомо імена українських авторів, які отримують найбільші доходи від продажу своїх книжок. Щоправда, через комерційну таємницю не вдалося підрахувати заробітки Сергія Жадана та Юрія Іздрика, тому їх у рейтингу немає. Рейтинг письменників опублікувало Forbes. Перше місце посів Ілларіон Павлюк – за 2023–2024 рр. він заробив близько чотирьох млн грн. На другому місці опинився Макс Кідрук із доходом 2,7 млн грн, а третє – у Ліни Костенко, яка отримала 1,9 млн грн. До десятки найуспішніших письменників також увійшли Володимир Станчишин, Анастасія Левкова, Євгенія Кузнецова, Оксана Забужко, Андрій Семків, Марія Матіос та Андрій Кокотюха. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/vony-zarobliaiut-miljony-rozsekretyly-imena-najbahatshykh-ukrainskykh-pysmennykiv/>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 10 вер. Україна активізує захист культурної спадщини під час війни: у Сумах проводиться маркування об'єктів. – Марків Н.

Збройні сили України підтверджують свою відданість дотриманню міжнародних стандартів щодо захисту культурної спадщини. Відповідно до рішення Головнокомандувача ЗСУ та спільної директиви Міністерства оборони і Генерального штабу, у період з 9 по 11 вересня 2025 року в місті Суми заплановано проведення заходів із маркування об'єктів культурної спадщини. Це є частиною реалізації зусиль із захисту культурних цінностей під час збройних конфліктів та відповідності Гаазькій конвенції 1954 року. У взаємодії з Сумською обласною військовою адміністрацією, центральним управлінням Цивільно-військового співробітництва Генштабу здійснюється маркування

об'єктів культурної спадщини позначкою «Блакитний щит», що передбачено цим міжнародним договором. Відділення захисту культурної спадщини Об'єднаного центру цілодобово координує ці заходи, забезпечуючи збереження важливих історичних і культурних пам'яток. Новий підрозділ із захисту культурної спадщини, створений у структурі цивільно-військового співробітництва ЗСУ, включає фахівців у галузі культури, археології, історії та музейної справи. Основне завдання підрозділу – забезпечувати зведення всіх необхідних зусиль для захисту, збереження та запобігання знищенню культурних цінностей під час бойових дій. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117224/>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Рада Європи оголосила для дітей та молоді конкурс Young European Heritage Makers. – Інф.

У межах програми «Дні європейської спадщини» Рада Європи оголошує для дітей та молоді конкурс Young European Heritage Makers, повідомляє МКСК. Метою конкурсу є допомогти молодим європейцям краще зрозуміти, осмислити та презентувати культурну спадщину свого народу. Цього року учасникам пропонують відповісти на запитання: «Що для вас означає спадщина?». Переможці конкурсу візьмуть участь у кульмінаційному заході – виставці проєктів у Палаці Європи у французькому Страсбурзі. Подати заявку можна до 15 грудня 2025 року. Детальніше з умовами конкурсу можна ознайомитися на сайті МКСК та на сайті Днів європейської спадщини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035110-rada-evropi-ogolosila-dla-ditej-ta-molodi-konkurs-young-european-heritage-makers.html>

Village Україна. – 2025. – 10 вер. Садибу Стрельбицького досі не внесли до реєстру пам'яток. Вона руйнується – активісти. – Гуржий В.

Історичну садибу Самсона Стрельбицького 1819 року у Музейному провулку, 8 досі не внесли до реєстру об'єктів культурної спадщини як пам'ятку архітектури та історії, повідомила координаторка ініціативної групи Ольга Суська. Відповідне рішення ухвалила Експертна комісія з питань обліку об'єктів культурної спадщини МКСК 31 липня 2025 року. З огляду на це активісти закликають: завершити процедуру внесення будинку до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; забезпечити охорону та консервацію підвалів як археологічної пам'ятки; відмовитися від будь-яких спроб забудови ділянки, що призведуть до втрати історичного середовища; розпочати реставрацію будинку із перспективою створення у ньому Музею Народного Руху України. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366501-sadibu-strelbitskogo-dosi-ne-vnesli-do-reestru-pam-yatok-vona-ruynuetsya-nbsp-ndash-aktivisti>

Релігія

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 вер. В Держетнополітики вважають, що

Україна має перейти до моделі державно-церковного партнерства. – Інф.

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті ініціювала обговорення гармонізації державно-церковних відносин. Зазначається, що голова Держетнополітики Віктор Єленський заявив, що закон «Про свободу совісті та релігійні організації», який визначає нинішню модель державно-церковних відносин, був ухвалений ще 23 квітня 1991 року за інших соціально-політичних умов і суспільних відносин. «Від того часу Українська держава пройшла великий шлях, а релігійні організації стали важливим чинником суспільного, громадського, культурного і, звичайно, духовного життя країни. Практично жоден ключовий момент історії нашої Незалежності був позначений активною участю в ньому українських церков. Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій за майже 30 років свого існування перетворилася на унікальний простір не лише міжконфесійної взаємодії, але й державно-церковного співробітництва. Тобто ми вже можемо говорити про реальну модель співробітництва між державою і релігійними організаціями», – цитує його прес-служба. Віктор Єленський наголосив, що задля обґрунтування нової моделі Держетнополітики здійснила і продовжує здійснювати численні консультації з конституціоналістами, релігійними діячами, представниками міністерств і відомств, науковцями. Учасники наради дійшли згоди про доцільність міжвідомчої роботи над змінами до закону «Про свободу совісті та релігійні організації» із залученням до цієї роботи народних депутатів України, представників Ради церков, інших міжконфесійних об'єднань, окремих церков, а також усіх зацікавлених осіб. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1103663.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 вер. Держетнополітики просить суд припинити діяльність УПЦ (МП) і передати державі її майно, кошти та інші активи. – Інф.

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті просить Шостий апеляційний адміністративний суд припинити діяльність Української православної церкви (Московського патріархату), яка визнана афілійованою з Російською православною церквою (РПЦ), а також передати державі її майно, кошти та інші активи, крім культового. Згідно з ухвалою від 3 вересня, Шостий апеляційний адмінсуд прийняв позовну заяву до розгляду та відкрив провадження у справі за адміністративним позовом Держетнополітики до Київської митрополії Української православної церкви. Розгляд справи призначено на 30 вересня у Шостому апеляційному адмінсуді. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1103498.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Конгрес українців Канади оголосив лауреатів медалі Тараса Шевченка. – Інф.

Конгрес українців Канади (КУК) оголосив цьогорічних лауреатів медалі Тараса Шевченка, що є найвищою нагородою організації. Серед переможців – професор Роман Петришин, фольклорист Браян Червік, художник і скульптор

Олег Лесюк, одна з лідерок української громади в Канаді Олеся Луців-Андрійович, генеральна директорка BCU Financial Оксана Процюк-Чиж та професор Петро Кондра. Медалі вручать під час урочистого бенкету КУК 15 листопада в межах XXVIII трирічного Конгресу українців Канади в Торонто. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4035093-kongres-ukrainciv-kanadi-ogolosiv-laureativ-medali-tarasa-sevcenka.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. Музей української діаспори запрошує на екскурсії виставкою «УКРАЇНКИ». – Інф.

У Музеї української діаспори в Києві відбудуться дві авторські екскурсії виставкою «УКРАЇНКИ», присвяченій світовому українському жіноцтву. Експозиція знайомить зі сторічним життєписом Союзу українок Америки (СУА), представляючи рідкісні архівні світлини та друковані матеріали організації. Також в межах заходу буде вперше презентовано широкому загалу колекцію мистецьких творів українсько-американських художниць, нещодавно переданих в дар Музею української діаспори за сприяння СУА. Екскурсії відбудуться 14 і 28 вересня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4035006-muzej-ukrainskoi-diaspori-zaprosue-na-ekskursii-vistavkou-ukrainki.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 10 вер. У Музеї Рембрандта в Амстердамі відкрили україномовний мультимедійний тур. – Інф.

У Будинку-музеї Рембрандта в Амстердамі 9 вересня відбулося відкриття україномовного мультимедійного туру в рамках проєкту Першої леді України Олени Зеленської, спрямованого на поширення української мови у провідних музеях світу. «Проєкт поширення українських аудіогідів у музеях світу створений для того, щоб наші суспільства краще розуміли історію і спадок одне одного, щоб найкращі твори мистецтва говорили до всіх рідною мовою», – наголосила у зверненні Олена Зеленська. Посол України Андрій Костін подякував нідерландським партнерам та українській громаді за підтримку й зацікавленість у розвитку української мови в музеях Нідерландів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4034970-u-muzei-rembrandta-v-amsterdami-vidkrili-ukrainomovnij-multimedijnij-tur.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm

Рудіч О. А,